

*100 років з дня народження
вченого - літературознавця
Левченка Михайла Олександровича*

1922 – 2022

Михайло Олександрович народився 4 листопада 1922 р. у мальовничому селі Петрівка Пирятинського району Полтавської області

Вивчав проблеми розвитку української прози, досліджував літературні явища у компаративному аспекті. Ці та інші дослідження стали вагомим внеском у вітчизняне літературознавство.

Захоплювався людьми, що були здатні своїм життям виборювати «щастя для всіх». Був переконаний, що саме освітяни формують нове ставлення до культурних традицій та духовних надбань.

Навчання

Михайло Олександрович почав навчання на філологічному факультеті у Київському університеті (зараз - Київський національний університет імені Тараса Шевченка), але у 1943 р. студентом пішов на війну.

Після війни закінчував навчання на філологічному факультеті Одеського університету (1945-1947)

Навчання

Навчався в аспірантурі при кафедрі української літератури Одеського державного університету (1949–1951).

У 1954 р. захистив кандидатську дисертацію.

Після захисту дисертації у 1966 р. на тему «Шляхи розвитку українського роману» отримав наукову ступінь «доктор філологічних наук».

*Левченко М. О. Шляхи розвитку українського роману: дис ... д-ра філол. наук / М. О. Левченко. – Одеса, 1966. – Тт. 1. – 360 с.; Тт. 2. – 347 с.
Шифр : ДИС/735*

Трудова діяльність

У 1948 р. почав викладати українську літературу у Криворізькому державному педагогічному університеті.

На початку 1950-х повернувся до Одеси. Працював у газеті «Патріот Батьківщини»

Трудова діяльність

Роки, що були присвячені Одеському державному університету імені І. І. Мечникова :

1951–1956 – старший викладач кафедри української літератури

1956–1964 – доцент кафедри української літератури

1964–1966 – старший науковий співробітник

1966–1968 – доцент кафедри української літератури

1968–1987 – завідувач кафедри російської літератури

1969–1989 – професор кафедри російської літератури

Наукові дослідження Михайла Олександровича Левченка

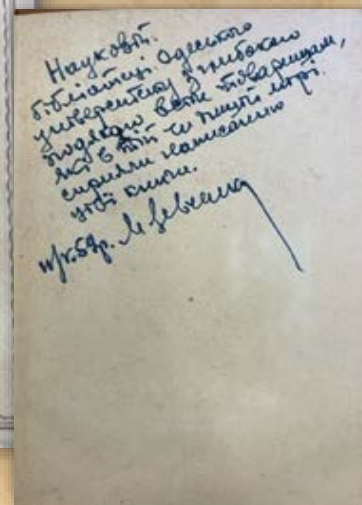
Окремі видання

*Левченко М. О. На півдні: історико-літературні
нариси / М. О. Левченко. – Одеса : Одес. кн. вид-во,
1959. – 194 с.*

З Одесою тісно зв'язано багато сторінок вітчизняного мистецтва.
Тут починав свою діяльність не один артист, який згодом
прикрашав собою столичні сцени.
Шифр : 29-а/1083

*Левченко М. О. Нескорена молодість / М. О.
Левченко. – Одеса : Одес. кн. вид-во, 1961. –
137 с.*

Крок за кроком, перед читачем розкриваються
сторінки нескореної молодості великого Кобзаря, про
яку й розповідає в своїй книжці Михайло Левченко.
Шифр : 29-а/1364

Наукові дослідження Михайла Олександровича Левченка

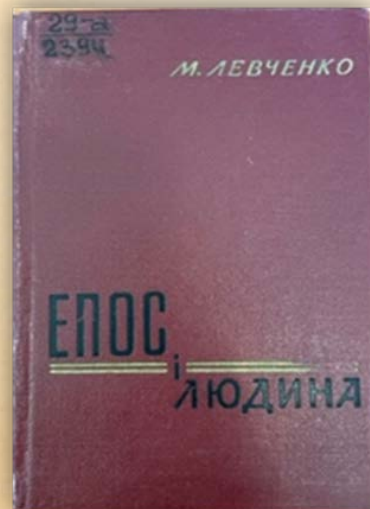
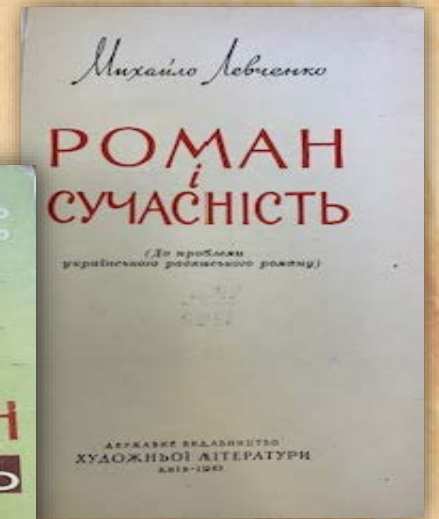
Окремі видання

Левченко М. О. Роман і сучасність : до проблеми укр. рад. роману / М. О. Левченко. – Київ : Худож. літ., 1963. – 288 с.

В книзі ставиться і розв'язується одне з найважливіших питань літератури – органічний зв'язок великих з подіями сучасності.

Шифр : 29-а/1928

Рецензія на книгу : Заєць І. Я. Критик і епопея життя народного / І. Я. Заєць // Чорном. комуна. – 1964. – 21 трав. – Рец. на кн.: Левченко М. О. Роман і сучасність : до проблеми укр. рад. роману / М. О. Левченко. Київ : Держлітвидав УРСР, 1963. - 289 с.

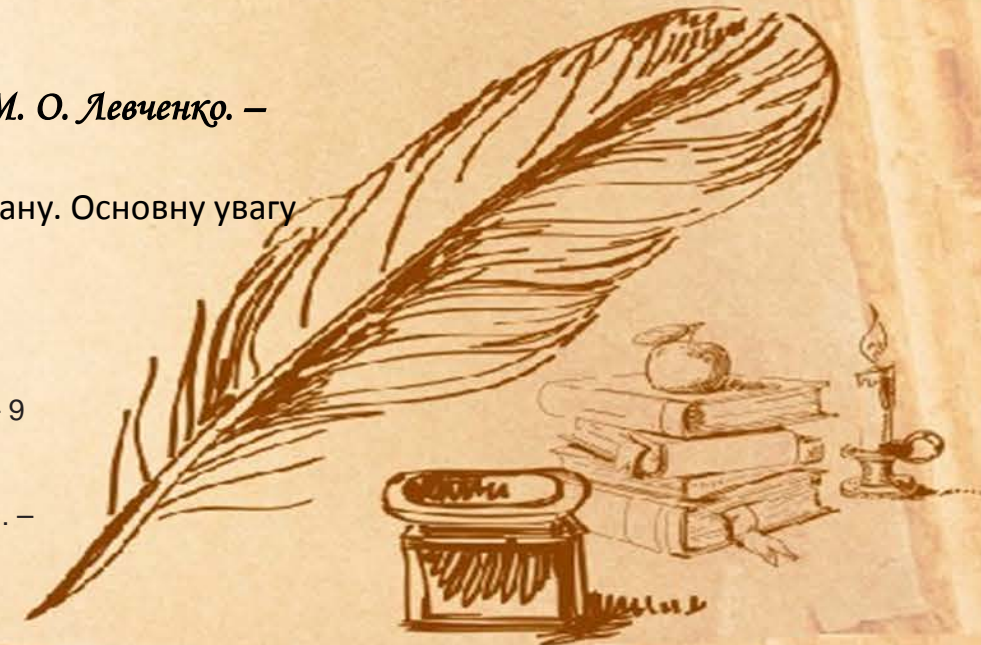
Левченко М. О. Епос і людина : літературно-критичний нарис / М. О. Левченко. – Київ : Рад. письменник, 1967. – 255 с.

У книзі висвітлюються важливі питання розвитку українського роману. Основну увагу автор приділяє розглядові творів Олесь Гончара.

Шифр : 29-а/2394

Рецензія на книгу :

Дорошенко І. Нового прагнучи слова / І. Дорошенко // Літ. Україна. – 1968. – 9 лют. – Рец. на кн.: Левченко М. О. Епос і людина : літ.-крит. нарис про розв. укр. рад. роману / М. О. Левченко. Київ : Рад. письменник, 1967, - 255 с.
Білявська О. «Епос і людина» / О. Білявська // Друг читача. – 1967. – 11 лип. – С. 5. – Рец. на кн.: Левченко М. О. Епос і людина : літ.-крит. нарис про розв. укр. рад. роману / М. О. Левченко. Київ : Рад. письменник, 1967, - 255 с.

Наукові дослідження Михайла Олександровича Левченка

Окремі видання

*Левченко М. О. Випробування історією: український дожовтневий роман / М. О. Левченко.
– Київ : Дніпро, 1970. – 259 с.*

Це нарис з історії зародження й розвитку українського дожовтневого роману, висвітлення його життєдайних традицій у сучасному радянському романі.

Шифр : 29-а/2832

*Левченко М. О. Художній літопис вогненних років. Дослідження /
М. О. Левченко, - Київ : Дніпро, 1977, - 226 с.*

У розвідці простежується становлення та еволюція українського радянського роману про війну, досліджується його проблематика, жанрові особливості.

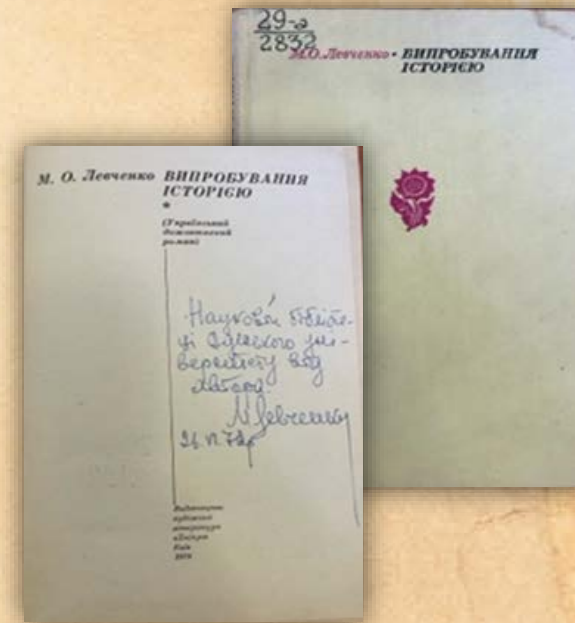
Шифр : 29/15327

Рецензія на книгу :

Дорошенко В. Шляхи військової романтики / В. Дорошенко // Літ. Україна. – 1978. – 24 січ. – Рец. на кн.: Левченко М. О. Художній літопис вогненних років

: дослідження / М. О. Левченко. Київ : Дніпро, 1977, - 227 с.

Волинський К. П. [Рецензія] / К. П. Волинський // Рад. літературознавство. – 1978. – № 12. – С. 80–82. – Рец. на кн.: Левченко М. О. Художній літопис вогненних років : дослідження / М. О. Левченко. Київ : Дніпро, 1977, - 227 с.

Досліджував українську класику.

Літературу ХІХ століття.

Дочка українського народу: [Леся Українка] / М. О. Левченко // ЗНЖ, – 1951. – 2 берез.

Видатний майстер байки: 140-річчя з дня народж. Є. Гребінки / М. О. Левченко // Чорном. комуна. – 1952. – 3 лют.

Образ жінки в творчості М. Коцюбинського / М. О. Левченко // Праці ОДУ ім. І. І. Мечникова. Серія Філол. наук, – 1956. – Т. 146, вип. 5. – С. 41–52.

Палкий гуманіст: [Іван Франко] / М. О. Левченко // Чорном. комуна. – 1956. – 27 серп.

Людинолюбець: [про М. Коцюбинського] / М. О. Левченко // Чорном. комуна. – 1964. – 17 верес.

На сторожі правди: до 110-х роковин з дня народж. І. Я. Франка / М. О. Левченко // Чорном. комуна. – 1966. – 26 лип.

Біля джерел епосу: до 200-річчя з дня народж. І. П. Котляревського / М. О. Левченко // Чорном. комуна. – 1969. – 6 верес.

Значне місце в науковій роботі займає шевченківська тема. «Шевченкознавчі студії»

*В боротьбі за Шевченка / М. О. Левченко // Праці ОДУ ім. І. І. Мечникова.
Серія Філол. наук. – 1962. – Т. 152, Вип. 14 : П. Т. Шевченка. – С. 13–25.
Шифр : 41/87*

*П. Т. Шевченка у Петербурзі до першої поїздки на Україну : 1831–1843 / М. О.
Левченко // Парас Тригорович Шевченко : біографія / Т. А. В'язовський, К, Ю.
Данилко, І. М. Дузь [та ін.]. – 2-ге вид. – Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1963. – С. 55–94.*

*П. Т. Шевченка на Україні і в Петербурзі : 1843–1847 / М. О. Левченко, В. З.
Несторенко // Парас Тригорович Шевченко : біографія / Т. А. В'язовський, К, Ю.
Данилко, І. М. Дузь [та ін.]. – 2-ге вид. – Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1963. – С. 95–169.*

*Завжди з народом : [П. Т. Шевченка] / М. О. Левченко //
Чорном. комуна. – 1963. – 9 берез.*

*Одеса в житті Великого Кобзаря / М. О. Левченко // Чорном.
комуна. – 1960. – 22, 23 листоп.*

*Творець народного епосу : до 150-річчя з дня народж. П. Т.
Шевченка / М. О. Левченко // Чорном. комуна. – 1964. – 2 лют.*

Проводив дослідження літератури ХХ століття

Роки поетичного подвигу : [про П. Т. Пичину] / М. О. Левченко // Чорном. комуна. – 1966. – 27 січ.

Співець чорноморського краю : Ю. Прусову – 70 / М. О. Левченко // Чорном. комуна. – 1984. – 3 квіт.

Юрію Прусову – 70 / М. О. Левченко // Літ. Україна. – 1984. – 14 квіт. – С. 7.

Фильський і поезія 30-х років / М. О. Левченко // Максим Фильський : зб. ст. – Одеса, 1960. – С. 70–78.

Шлях до героя : [про «Блакить» Юрія Бедзика і децю про нашу романістику] / М. О. Левченко // Літ. Україна. – 1972. – 18 серп.

«Майстер корабля» і його автор : [передмова] / М. О. Левченко, Г. Д. Зленко // Яновський Ю. І. Майстер корабля / Ю. І. Яновський. – Одеса, 1972. – С. 3–10.

Досліджував теорію літератури

Час і форми роману / М. О. Левченко // Літ. Україна. – 1966. – 18 лют.

Шукання в романістиці : [проблеми сучас. укр. соціал. роману] / М. О. Левченко // Літ. Україна. – 1962. – 25 верес.

З бурхливого потоку сьогодення : [людина праці в укр. л-рі] / М. О. Левченко // Літ. Україна. – 1970. – 3 листоп.

Невичерпні можливості : нотатки про твори іст.-біогр. жанру / М. О. Левченко // Літ. Україна. – 1972. – 8 лют.

Живе джерело : [про культурну спадщину в романах] / М. О. Левченко // Літ. Україна. – 1984. – 19 січ. – С. 1–2.

Художня деталь як засіб типізації / М. О. Левченко // Літ. Одеса : альм. – Одеса, 1955. – Вип. 12. – С. 88–93.

Шифр : 30/19957

Театрознавство

Зацікавленість театром, критичним аналізом вистав, розвитком театрального мистецтва в Одесі відображені у публікаціях М. Левченка в одеському альманасі «Літературна Одеса» та одеських газетах, зокрема у газеті «Чорноморська комуна».

Досліджував напрям в літературі «Одесіка»

Проживаючи в Одесі не оминав тему моря у творах:

Одеса в житті Великого Кобзаря / М. О. Левченко // Чорном. комуна.

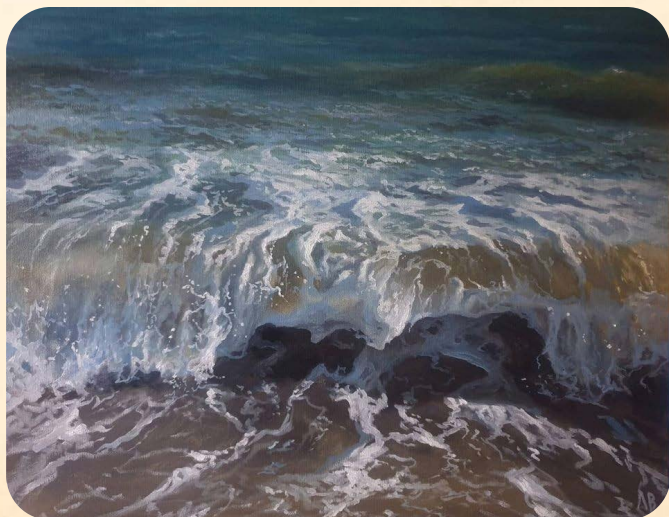
– 1960. – 22, 23 листоп.

Поезія моря : [про творчість В. П. Гетьмана] / М. О. Левченко // Робітн. газ.

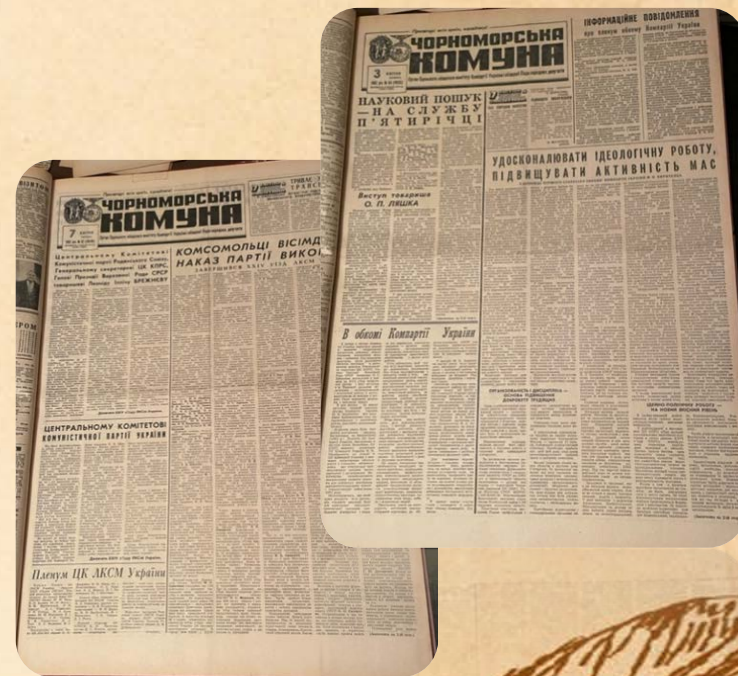
– 1961. – 15 лип

Время и образ : [тема моря у творах одес. письменника] / М. А. Левченко // ЗНЖ,

– 1971. – 20 февр.

Автор: Леонід Ліманенко

Редакційна робота

З моря: повісті та оповідання / редкол.: І. П. Гайдаєнко, М. О. Левченко, І. Рядченко; упоряд. Г. Зленко; передм. А. В. Недзвідського. – Одеса: Маяк, 1975. – 212 с.

Шифр: 30-а/12416

Розвиток і оновлення видів і жанрів та мовностилістичних засобів художнього зображення в радянській літературі: матеріали міжвуз. респ. наук. конф. / редкол.: Г. А. В'язовський, М. О. Левченко, П. Ю. Данилко [та ін.]; ОДУ ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 1968. – 218 с.

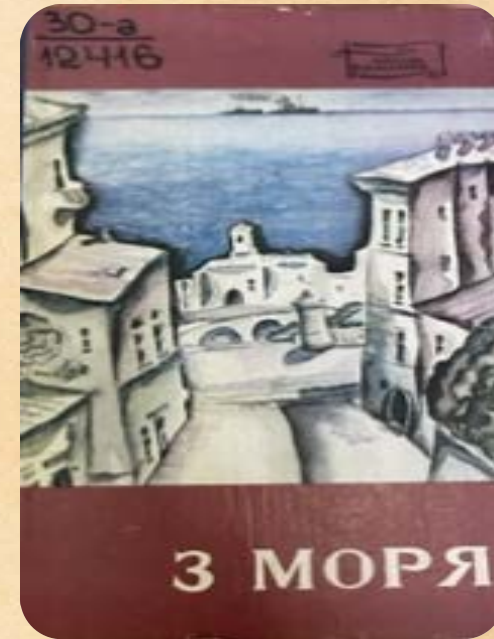
Шифр: 43-а/655

Теорія родів і жанрів художньої літератури: тези доп. респ. наук. конф. (Одеса, 20–22 листоп. 1975 р.) / ред.: Г. А. В'язовський, М. О. Левченко, І. М. Дузь [та ін.]; ОДУ ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 1975. – 248 с.

Шифр: Ильев/421

Багато працював в різних напрямках серед них і компаративні студії, публіцистичні есеї також писав рецензії на різні видання.

З 1960 р. – член Спілки письменників; був заступником голови Одеської обласної філії письменників; працював в альманаху «Горизонт»; працював в художній раді Одеської кіностудії.

Література про Михайла Олександровича Левченка:

Історія кафедри української літератури Одеського національного університету імені І. І. Мечникова : персоналії і факти : у 2 т. / ОНУ ім. І. І. Мечникова, Наукова б-ка, ОНУ ім. І. І. Мечникова, Філол. ф-т; авт. вступ. ст. та ідеї В. П. Саєнко. – Одеса : Одеський нац. ун-т, 2018. – Тл. 1. – 616 с. ; Тл. 2. – 618 с. – (Розвиток науки в Одеському національному університеті ; Філологія).

Шифр : 29-а/5425

Левченко Михайло Олександрович : [біогр. довідка і бібліогр. список праць] // Бібліографічний покажчик друкованих праць вчених кафедри української літератури ОДУ. – Одеса, 1991. – С. 34-40.

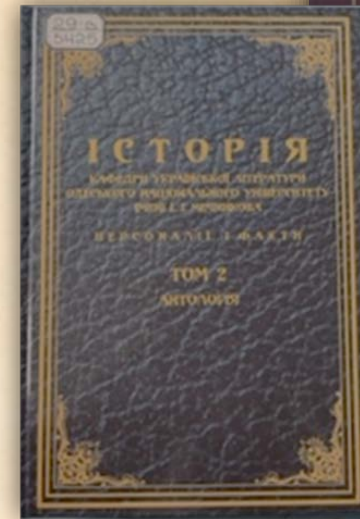
Шифр : 15/10595

Левченко Михайло Олександрович // Випускники Одеського (Новоросійського) університету : енциклопед. слов. / ОНУ ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка. – Одеса : Астропринт, 2005. – Вип. 1. – С. 127.

Шифр : 15/12073

Силантьєва В.І. Левченко Михайло Олександрович / В. І. Силантьєва // Професори Одеського (Новоросійського) університету : біогр. слов. : у 4 т. / ОНУ ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка. – Вид. 2-ге, допов. – Одеса : Астропринт, 2005. – Тл. 3 : К–П. – С. 215–217.

Шифр : 15/12074

Література про Михайла Олександровича Левченка:

Історія Одеського університету (1865–2000) / Л. О. Ануфрієв [та ін.] ; голов. ред. В. А. Сминтина ; Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса : Астропринт, 2000. – 226 с. – Про М. О. Левченка с. 146.

Шифр : 15/12080

Історія Одеського університету за 100 років / редкол.: Н. І. Букатевич, Г. А. В'язовський, І. М. Дузь [та ін.] ; ОДУ ім. І. І. Мечникова. – Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1968. – 423 с. – Про наукову діяльність М. О. Левченка, с. 360–364.

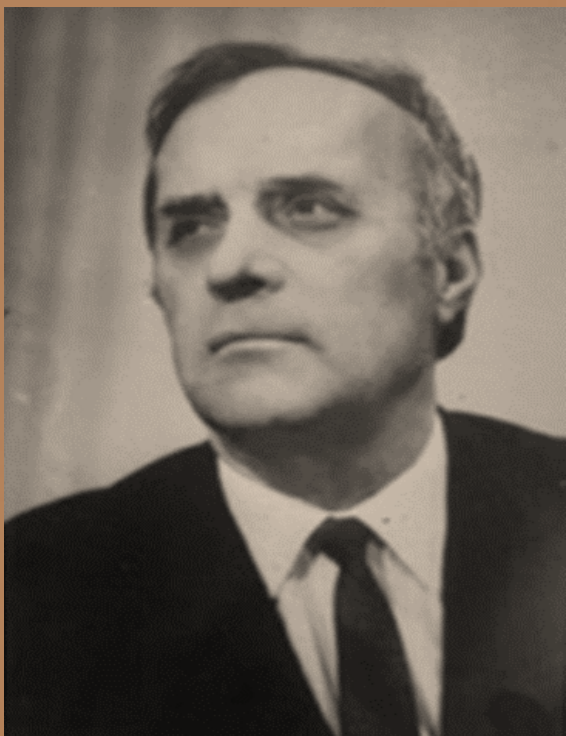
Шифр : 15-е/1220

Левченко Михайло // Письменники Одещини на межі тисячоліть : Антологія-довідник. – Одеса, 1999. – С. 396.

Шифр : 45-6/1874

Михайло Олександрович Левченко: [некролог] // За наук. кадри. – 1989. - 27 січня.

Ми́хайло Олекса́ндрович дбав про своїх учнів і
аспірантів: всі їхні негаразди, труднощі та пошуки
були частиною його повсякденного життя.
Трагічно загинув 24 січня 1989 р.

